

WESTVLAAMSE GIDSENKRING
AFDELING OOSTENDE
" LANGE NELLE "

CURSUS TOERISTISCHE GIDS

*

OOSTENDE 1991-1992

*

JAN DE CLERCK
A.W. FINCH
ALBAN CHAMBON
VITAL KEULER

*

N. HOSTYN

JAN DE CLERCK, kunstschilder.

Geboren te Oostende op 17/8/1881 als zoon van Constant (1854-1930) en van Charlotte Loncke (1853-1931). Gehuwd met Maria-Anna Desmet (1876-1963) op 7/10/1930 te Oostende. Overleden te Oostende op 24/2/1962. DC's broers en zusters heetten Emma, Georges, Daniël, Oscar en Anna. Georges werd musicus en was in Groot-Brittannië en Amerika werkzaam. Oscar werd beeldhouwer, genoot een zekere faam en werd directeur van de Leuvense Academie.

Als jongen bezocht DC de nonnenschool in de St.-Sebastiaanstraat te Oostende en van 1893 tot 1897 was hij leerling aan het College te Oostende. Een tijdlang volgde hij lessen aan de lokale tekenschool, de "Ecole industrielle". Hij was er een zeer onregelmatig lesgever, die niets voelde voor het saaie academische onderwijspatroon. Van belang was, dat hij er kennis maakte met Hendrik Baels en met de gebroeders van Oye. Baels, die een politieke carrière zou maken, bleef steeds een vurig verdediger en bewonderaar van DC. Toen DC 16 jaar oud was, verliet hij het college en ging werken in het ouderlijk bedrijf, een meubel-, decoratie- en behangerszaak. Tijdens de wintermaanden werd hij naar een Brussels bedrijf gestuurd om er zich in het vak te vervolmaken.

Te Brussel kwam hij vol artistieke interesse in contact met de kunstwereld (het was de tijd van Horta, van "La libre esthétique") en werd er leerling van de schilder Payen, een volgeling van Portaels. Uit 1898 dateert zijn eerste schilderij waarover men gedocumenteerd is: een "Dolle Zee".

In het decennium dat de Eerste Wereldoorlog voorafging, hield DC regelmatig zomerse eenmanstentoonstellingen in de grote Oostendse hotels, terwijl hij, zij het zelden, ook wel doeken instuurde naar enkele groepssalons te Oostende, Namur, Tournai, Wien en Nieuwpoort. Het waren meestal zeer eigen impressionistisch-pointillistisch getinte marines, landschappen, ofwel verstilte stadsgezichten uit Oostende, Nieuwpoort of Brugge. Het zijn wellicht DC's beste jaren geweest: hij kreeg goede kritieken in de pers, won een ere-metaal te Madrid en verkocht blijkbaar wel wat. In sept. 1910 trok hij naar Italië op studiereis. Vooral het Veneto boeide hem blijkbaar.

Als kunstenaar sprong DC steeds in de bres om de cultuur bij de bredere bevolkingslagen uit te dragen. Daarin was hij op het naïeve af idealistisch. In nov. 1908 ging hij samen met enkele vrienden-kunstenaars over tot het stichten van een kunstkring. De medestichters waren kunstenaars als E.A. Gerbosch, L. Royon, M. Desforges, J. de Brock, Ch. de Kesel en O. de Clerk. Deze kring organiseerde in de jaren 1908-1914 enkele salons te Oostende.

Een tweede initiatief van DC was de stichting van de kring "Kunst genegen", opgericht ten behoeve van de Oostendse vissersfamilies. Er werd aan volkstoneel gedaan, aan koorzang, enz. Deze idealistische activiteiten lagen aan de oorsprong van DC's folkloristische schilderijen, waarin hij de Oostendse vissersfiguren centraal plaatste.

In 1914 aanvaardde DC een ambt als tekenleraar in het verre Servië. Het uitbreken van de oorlog kwam deze toekomstplannen verstoren. Samen met de rest van zijn familie vluchtte DC per garnaalboot naar Engeland. Hij woonde er te Worcester Park in Surrey. Door zijn vriend E.A. Gerbosch kwam DC in contact met P. Lambotte, die met de idee van een tentoonstelling met werk van Belgische kunstenaars rondliep. Samen met tal van andere Belgische

kunstenaars (Permeke, Boudry, Tytgat, ...) organiseerde DC anno 1915 te Kingston upon Thames een "Belgian Exhibition of Modern Art". DC was er met niet minder dan 10 werken vertegenwoordigd. Oostendse gezichten vooral, maar ook Engelse onderwerpen: "Kingston. Temps gris", "The first snow. Cheam Village" e.a. Volgens oncontroleerbare berichten hield DC zich in Engeland bezig met projecten voor scheepscamouflage.

In 1919 kwam DC naar Oostende terug. Een van zijn eerste initiatieven was het stichten van een "Lapon-comité". Deze onderneming mondde in 1927 uit in de onthulling van een herdenkingsplakiet ter ere van de toondichter Edmond Lapon in het Leopoldspark te Oostende. Tijdens de wintermaanden 1920-21 was DC in Bretagne. Van na die tijd dateren een hele reeks olieverfschilderijen met Bretoense onderwerpen.

Anno 1921 stichtte DC in zijn atelier aan de Edith Cavellstraat te Oostende een eigen, bescheiden kunstschool. Zijn leerlingen waren jonge amateurs. Van hen zou alleen Wilkin enige naam verwerven. DC's kunstschool lijkt overigens weinig om het lijf te hebben gehad.

In de zomer van 1927 had in twee Oostendse galerijen een grote retrospectieve van DC's werk plaats. Meteen werd de schilder een groots huldebetoon gebracht. Het jaar erop verscheen een huldeboek, dat bijdragen bevatte van o.m. H. Baels, K. Jonckheere en C. Loontjens.

In 1930, bijna 50 jaar oud, huwde hij Marie de Smet, dochter van de welgestelde Oostendse immobiliënondernemer, die na de dood van haar vader alleen was komen te staan. Het fortuin van zijn vrouw liet DC toe een bescheiden bestaan te leiden zonder al te veel materiële bekommernissen: hij had immers geen andere inkomsten dan die van zijn verkoop. Na zijn huwelijk verliet DC het ouderlijk huis en verhuisde naar de villa van zijn echtgenote, Brusselstraat 15. In de tuin werd een atelier en een expositieruimte gebouwd. Meteen brak een eerder kalme periode aan in het leven van de kunstenaar. Hij bleef schilderen, maar nam bijna niet meer deel aan het tentoonstellingsleven in zijn stad. Daaraan had zijn echtgenote met haar versterkte ideeën wel schuld. Nochtans had DC vrienden die zich bleven inspannen om hem te "lanceren". Zo richtte een Jan de Clerck-comité anno 1933 nog een grote retrospectieve van zijn werken in in het Oostendse Kursaal. Bij die gelegenheid waren er toespraken van Karel Jonckheere en de criticus Jean Laenen.

Anno 1944 werd DC samen met zijn vrouw uit Oostende geëvacueerd. Ze verbleven tot na de oorlog in Oisquercq in Brabant. DC borstelde er nog tal van helderlichte aquarellen.

Na de dood van Ensor werd DC als het ware de "éminence grise" van het Oostendse artistiek wereldje. Zijn karakteristieke verschijning met de donkere kapmantel en de andere opzichtige artiestenattributen, maakten hem tot een levend anachronisme voor de vele mensen die met hem en zijn kunst niet vertrouwd waren.

Ter gelegenheid van zijn 70ste verjaardag werd in 1951 nog een zomertentoonstelling met huldebetoon opgezet door een comité. Bij die gelegenheid schonk DC een "Oostends straatje" aan zijn stad.

De kunst van DC lijkt op het eerste gezicht heel divers en complex, vol stijlveranderingen, maar ook met het naast elkaar gebruiken van diverse stijlen. Wanneer we dan echter iets dieper graven in de psychologie van de

STEEGJE TE OOSTENDE - SNEEUW

INV. -/ 429

olieverf op doek; 74 x 64 cm

Herkomst : Gift van de kunstenaar

Gezicht op een verdwenen steegje ("garre") dat gelegen was in de huizenblok Jozef II straat/ H. Serruyslaan/ Poststraat/ Aartshertoginnestraat, op de hoek Jozef II straat/ H. Serruyslaan; DE CLERCK heeft dit pittoreske hoekje meermaals uitgebeeld. Met een zonbelichte versie van hetzelfde onderwerp uit 1902, behaalde hij een gouden medaille in het Salon 1907 te Madrid.

BOSLANDSCHAP

INV. 1972/661

olieverf op doek; 98 x 71 cm

Herkomst : aangekocht bij de Familie MAES, Oostende, 1972.

In dit werk maakt de kunstenaar gebruik van zijn streepjes-pointillisme, bovendien in een beperkt palet van groenen en blauwen.

STRAAT TE CHEAM

INV. -/35

olieverf op doek; 52 x 73 cm

1916

Herkomst : kunstenaar, voor 1940.

Cheam is een gemeente in de Londense periferie, niet ver uit de buurt van waar de DE CLERCK's woonden tijdens de Eerste Wereldoorlog. Dit straatbeeld heeft DE CLERCK minstens drie maal geschilderd, steeds in een andere stijl en/of jaargetijde. Het werk uit ons museum is een winterzicht. De uitwerking getuigt van een gedurfde verfbehandeling.

IN DE SCHADUW

INV. - /194

olieverf op doek; 45 x 50 cm

1915

Herkomst : kunstenaar

Ook vaak "Doris" genoemd, naar de naam van het vaartuigje. Stemmig, postimpressionistisch werk vol coloristische eigenschappen. Dateert ook uit de "Engelse" periode.

STRAND TE OOSTENDE

INV. 1947/247
olieverf op paneel; 18 x 26 cm
1902
Herkomst : kunstenaar, 1947

Een gezicht op de toeristische drukte op het strand van Oostende; het oude Kursaal in de achtergrond.

ZEEDIJK TE OOSTENDE

INV. 1972/660
ca. 1910
olieverf op doek; 64 x 75 cm
Herkomst : aangekocht bij de Familie MAES, Oostende, 1972

Een zuiver vorm-impressionistisch werk, nauw verwant aan "Bal du Rat Mort" : een gezicht op de Zeedijk te Oostende, gezien vanaf het Kursaal. We zien de luxe-hotels met hun terrassen en de vele wandelaars op de dijk. Een schitterende artistieke evocatie van het vooroorlogse toeristische Oostende.

BAL DU RAT MORT

INV. 1972/662
olieverf op doek; 35 x 55 cm
1912
Herkomst : aagekocht bij de Familie MAES, Oostende, 1972

Ten top gedreven vorm-impressionisme : de architecturale structuren en de personages vervagen in een coloriet bestaande uit overwegend gele waarden.

Bal du Rat Mort : gekend filantropisch bal in het Oostends Kursaal tijdens de Carnavalperiode

WITTE MARINE

INV. 1962/1
olieverf op doek; 70 x 80 cm
Herkomst : aangekocht bij de kunstenaar, 1962

Een gedurfd postimpressionistisch picturaal experiment : een figuratieve voorstelling enkel uit witwaarden opgebouwd.

DECEMBERDAG

INV. 1985/1.611

olieverf op doek; 92 x 65 cm

getekend onderaan rechts : Jan De Clerck

1918

Herkomst : Aangekocht bij de familie MAES, Oostende, met gelden
van het Fonds Emile MOLENAER.

Een artistieke interpretatie van een sneeuwlandschap
aan de kust. Gezien het werk ontstond tijdens de Eerste
Wereldoorlog is het wellicht geïnspireerd op een site aan de
Engelse kust, bv. in het Thames-estuarium.

In dit werk gebruikt DE CLERCK een klassieke schilderwijze :
de streepjestechniek komt niet aan bod.

VISSERSWEDUWE

INV. -/34

olieverf op doek; 73 x 103 cm

1918

Herkomst : kunstenaar; voor 1940.

Een wenende vrouw op het strand. Contrast hoofd/grote
achtergrondpartij. Bedoeld als een symbool voor alle
vissersweduwen : het contrast vrouw/zee,
met de zee als negatief (dodend) element.

Stylistisch gesproken volledig in de streepjestechniek
uitgewerkt. Ontstond ook tijdens DE CLERCK's "Engelse periode".

AVOND - HAVEN TE VANNES

INV. 1991/1.726

olieverf op doek; 39 x 63 cm

getekend onderaan links : JAN DE CLERCK
VANNES

Herkomst : Gift van de "Vrienden van de Stedelijke Musea
Oostende", 1991.

In 1920 maakte Jan DE CLERCK een lange reis naar Bretagne.
Er ontstonden ter plaatse en daarna heel wat werken met Bretoense
thematiek; werken zowel in postimpressionistische stijl als
in zijn "cloisonné"-stijl die hij voorbehield voor volkse
onderwerpen ("folklore" noemde DE CLERCK ze).
Dit stemmig avondzicht op de havenbuurt wijkt door zijn
meer traditionele techniek af van de bovengenoemde
stijlkenmerken.

MARINE

INV. -/2

olieverf op doek; 65 x 93 cm

1925

Herkomst : kunstenaar; voor 1940

BOTEN IN DE WINTER - OOSTENDE

INV. -/425

olieverf op paneel; 65,5 x 55,5 cm

1927

SCHEEPSWERF ONDER SNEEUW

INV. 1940/427

aquarel en pastel; 45 x 46 cm

Herkomst : Gift van de kunstenaar, 1940

De scheepswerf aan het nu gedempte derde Handelsdok te Oostende. Het werk is opgebouwd uit gele, witte, grijze en zwarte waarden die schitterend met elkaar samengaan.

Van dit schilderij is een getekende versie in zwart/wit gekend (Oostende, privéverz.), wellicht een voorstudie

DIT WERK IS HET EERSTE WERK DAT HET MUSEUM VERWIERF NA DE BRAND VAN MEI 1940. HET WAS EEN SPONTANE GIFT VAN DE KUNSTENAAR NAV. DIT TRAGISCH GEBEUREN DAT QUASI HET VOLLEDIG KUNSTPATRIMONIUM VAN DE STAD, WAARONDER ENKELE WERKEN VAN HEMZELF, VERWOESTTE.

BLAUWE STRAAT

INV. -/36

olieverf op doek; 70 x 80 cm

Herkomst : bij de kunstenaar; voor 1940

Een straatje in een Vlaams stadje (Diksmuide?) bij zomeravond. Een zuiver voorbeeld van het gebruik van de streepjestechniek, hier bovendien enkel in een gamma van blauwen.

GEZICHT OP BRUSSEL BIJ AVOND

INV. 1991/

olieverf op paneel; 79,5 x 68 cm

getekend onderaan rechts : JAN DE CLERCK

Herkomst : Kunsthandel P. & L. SEGHERS-VANDEPITTE, Oostende;
Aangekocht met gelden van het Fonds Emile MOLENAER,
1991

Dit werk is slechts gedeeltelijk in de "streepjestechniek" uitgevoerd. Het is een zicht op het centrum van Brussel bij valavond, op een grauwe dag. Een kraan beheerst op gedurfde wijze het voorplan. DE CLERCK plaatste eerder reeds, tijdens W.O.I, een hijskraan in evidentie op een werk, nl. "Regendag te Kingston-upon-Thames" (Kingston-upon-Thames, Museum). Wellicht betreft het hier een allusie op de reusachtige werken voor de Noord-Zuidverbinding te Brussel; maar het thema kan evengoed symbolisch gelezen worden : een tegenover elkaar plaatsen van de oude stad vol stedschoon, en de oprukkende nieuwe stad met druk van bouwpromotoren, urbanisten, enz.

BOTEN AAN DE KAAI

INV. 1976/757

gouache; 40 x 54 cm

Herkomst : Gift van de Heer Albert SCHEPENS, 1976.

MARINE

INV. 1976/777

aquarel; 25 x 40,5 cm

Herkomst : Gift van de Heer A. DANIELS, 1976

MARINE

INV. 583

gouache; 50 x 68 cm

HAVENGESICHT

INV. -/624

aquarel; 72 x 52 cm

1927

BINNENSCHIP

INV. 1949/195

aquarel en pastel; 52 x 72 cm

Herkomst : aangekocht bij de kunstenaar, 1949

OUDE SLOEP

INV. -/249

aquarel; 37 x 52 cm

Herkomst : kunstenaar

BOTEN IN DE MIST

INV. 1956/360

aquarel; 50 x 70 cm

Herkomst : aangekocht bij de kunstenaar, 1956

De werken in olieverf hierna vermeld ontstonden in de jaren na W.O.I. Ze sproten voort uit de intense contacten die DE CLERCK met het vissersmilieu had, via de sociale werking van Pastoor Pype. Stilistisch en schildertechnisch staan ze volledig los van de rest van zijn oeuvre : DE CLERCK hanteert hier een pseudo-naïeve stijl gebaseerd op het gebruik van directe, felle kleuren enerzijds, en het duidelijk aflijnen van de diverse vormgevende elementen anderzijds. Zelf betitelde hij deze groep werken als "folklore".

STRAATTONEEL

INV -/402

olieverf op doek; 81 x 70 cm

Herkomst : onbekend

Voor een vissersherberg komt het tot een twist tussen een dronken visser en een vrouw, wellicht zijn echtgenote. Heeft hij al zijn geld aan drank opgebruikt, en zijn we getuige van een wanhoopsreactie van de vrouw? DE CLERCK drukt het niet zo expliciet uit, maar dit is duidelijk een aanklacht -milderend en schrijnend tegelijk- tegen het sociaalprobleem N° 1 van zijn tijd in dit vissersmilieu : alcoholisme.

ZOOTJE VIS

INV. 1958/523

olieverf op doek; 69 x 79 cm

Herkomst : aangekocht bij de kunstenaar, 1958

Kaaitafereel : vissers en vissersvrouwen staan geschaard rond een partij vis

DE VERLEIDER

INV. 1958/604

olieverf op doek; 149 x 100 cm

Herkomst : aangekocht bij de kunstenaar, 1958

De betekenis van dit werk is moeilijker te vatten : Gaat het om een man die bij een vissersvrouw ongepaste avances

maakt? Of is zij weduwe geworden, en doet hij haar een voorstel om het nieuwe gezinshoofd en de kostwinner te worden?

DE BETWISTE ZAAK

INV. 1980/1.281

olieverf op doek; 145 x 190 cm

Herkomst : aangekocht bij de Familie MAES, Oostende, 1980.

Vissers en vissersvrouwen ruziën om de prijs van de vis

TEKENING

HAVENGEZICHT

INV. -/579

tekening

DRUKGRAFIEK

De drukgrafiek is een minder gekend aspect van het oeuvre van Jan DE CLERCK. In recente monografie van R. KERREMANS wordt er trouwens ook geen aandacht aan besteed. Omvangrijk is het grafisch oeuvre van DE CLERCK niet : wij zagen tot op heden amper zo'n 12 verschillende nummers. Wat wel opvalt is dat al deze etsen blijkbaar verwant zijn aan motieven die hij ook in houtskool, "aquapastel" of olieverf. uitwerkte. Op de meeste exemplaren vinden we bovendien een opvallende signatuur. Het is ons niet geweten wie deze etsen voor Jan DE CLERCK afdruckte, noch welke de oplagen zijn. Hij beschikte zelf niet over een drukpers.

GOLFBREKER

INV. 1976/758

gehoogde ets; 78 x 105 mm

Herkomst : Gift van de Heer Albert SCHEPENS, 1976

Dit is DE CLERCK's meest merkwaardige ets, omwille van de gedurfde schriftuur, die echter in niet-gehoogde exemplaren nog meer opvalt.

VISSERSBOOT OP HET DROGE

INV. 1991/1.729

gehoogde ets op papier; 150 x 230 mm

getekend onderaan links in de plaat : JAN DE CLERCK

geen datum

Herkomst : Aangekocht bij de Heer R. MAES, Oostende met gelden van het Fonds Emile MOLENAER

DROOGDOK TE OOSTENDE

INV. 1977/912

litho; 500 x 645 mm

genummerd 2/100

Herkomst : de "Vrieden van Jan De Clerck" V.Z.W.

Opm. : dit betreft een posthume litho-druk naar een houtskool-tekening van J. DE CLERCK. Dit werk kan bijgevolg niet als een authentiek werk van de meester beschouwd worden : het is niet meer dan een veredelde reproductie.

banden kwam. Andere studiegenoten waren A. WOLLES, A. en Ch. FUMIERE, FRISCH en G. VAN STRYDONCK.

We kunnen stellen dat FINCH' artistieke carrière start bij het beëindigen van zijn academiestudies. Dit debuut ligt volledig in de lijn van het werk van ENSOR en VAN STRYDONCK uit die jaren : een intimistische interpretatie van het impressionisme.

Het betreft landschappen met motieven uit Mariakerke, Oostende, Blankenberge, de Westhoek en taferelen met figuren zoals "De roker" en "Kaartspelers",

Vele tekeningen en schilderijen zijn zeer sterk verwant aan thema's die ENSOR behandelde, Dit is te verklaren doordat FINCH meestal schilderde en tekende in het atelier van ENSOR, vaak naar eenzelfde onderwerp.

In de vroege jaren '80 ontstaan ook al de portretten die ENSOR van FINCH maakte, in olie of potlood. FINCH poseerde tevens voor de mannenfiguur in ENSOR's beroemde schilderij "Russische muziek" (1881). Voor de andere figuur, de pianospelende vrouw, poseerde ENSOR's zuster. Het sierlijk tafeltje waaraan FINCH gezeten is behoort nu nog tot de inboedel van het Museum "Ensorhuis".

FINCH was in de vroege jaren '80 lid van zowel "La Chrysalide", "L'Essor" en de "Cercle des Aquarellistes et des Aquafortistes" te Brussel. Van deze laatste groepering was hij zelfs medestichter (1883).

Belangrijker is zijn lidmaatschap -vanaf het eerste uur- van de "Cercle des XX" te Brussel. Dit was qua progressiviteit dé toonaangevende kunstenaarsvereniging in ons land op dat ogenblik.

Een overzicht van FINCH' inzendingen naar de Salons van "Les XX" :

- 1884: "Oktoberzon", "Het duin" (behoorde aan J. ENSOR toe), "De molen", "Augustus", "Een strand" en "Regeneffect".
- 1885: "Een morgen", "Interieur te Mariakerke" (geweigerd voor het Driejaarlijks Salon 1884), "Gezicht in het dorp van Middelkerke", "Gezicht te Mariakerke", "Strand te De Panne" en "Zaterdag" (laatste drie werken toen eigendom van Gustave KEFER)
- 1886: "Kaartspelende boeren", "Hakker", "Maneschijn" (behoorde toe aan Henri VAN CUTSEM), "Augustus" en "Bij regenweer" (behoorden beide toe aan Gustave KEFER), "Morgen" en "Kombuis"
- 1887: "Maansopgang September", "Gezicht op Veurne", "Nieuwe maan - Gestrande boot", "Oudenburg", "Mariakerke", en 5 etsen
- 1888: "Veld te Oudenburg", "Seven-Arches te Ipswich-Suffolk", "De zee te Felixtowe - Suffolk", "De maan bij zonsondergang", "Kerk te Sproughton - Suffolk, pentekening en 3 etsen
- 1890: "Geul te Nieuwpoort - betrokken weer in de zomer", "Hooioppers", "Weg te Mariakerke", "Staketsel te Heist - overtrokken weer", "De Wellingtonrenbaan te Oostende bij druilregen", "Weg te Nieuwpoort"
- 1891: "Landschap te Seneffe", "Boomgaard te La Louvière", 2 decoratieve ceramiekpanelen met landschappen, tekeningen
- 1892: "Rotskust te Southforeland", "Rotskust te Dover", "The Warren nabij Dover" (studie), decoratieve projecten naar mythologische thema's, ceramiektegels ter versiering van een theetafel
- 1893: "Landschap met ondergaande zon", paneel in ceramiek, theetafel met ceramische versiering behoorde toe aan Theo Van Rysselberghe), pastels en etsen

Anno 1884 maakte FINCH tijdens het Salon van "Les XX" kennis met de kunst van WHISTLER en kwam er sterk van onder de indruk.

In 1887 zou hij WHISTLER voorstellen als lid van "Les XX", wat op tegenkantsluitte van oa. J. ENSOR.

Op uitnodiging van WHISTLER exposeerde FINCH in 1886-87 en 1887-88 in de Royal Society of British Artists te London.

In 1887 exposeerden twee belangrijke Franse kunstenaars in het Salon van "Les XX" : de impressionist PISSARO en de pointillist SEURAT.

Zo kwam FINCH gauw in de ban van het pointillisme, net als enkele andere collega's van "Les XX".

Hij nam de techniek een tijdlang over : "Hooioppers" (1889; Museum te Elsenne), "Boomgaard te La Louvière" (1891; Museum te Helsinki), "Paardenrenbaan te Oostende" (1888-92) en "Rotskust te Dover" (1892) (beide Museum te Helsinki). FINCH legde nauwere contacten met SEURAT - die enkele jaren later zou overlijden - en met SIGNAC.

Van 1889 af exposeerde FINCH bij "Les Indépendants" te Paris.

Anno 1893 publiceerde hij een album met etsen dat zowel Vlaamse als Britse thema's omvatte. Enkele van die etsen zijn nog volledig in de geest van de ENSOR-grafiek. Van deze zeldzame etsen bevindt het album genummerd N° 1 zich in de verzameling van het Museum voor Schone Kunsten te Oostende en het N° 21 in het Museum te Tournai.

Van 1891 zou FINCH' carrière een andere wending gaan nemen : hij zou zijn aandacht meer en meer gaan toespitsen op de toegepaste kunsten : meubels en ceramiek. In die jaren zou hij ook Oostende verlaten.

Aanvankelijk werkte hij in de BOCH-fabrieken te La Louvière. De link is duidelijk : een dochter van de eigenaars, Anna, was kunstschilderes, lid van "Les XX" en bevriend met FINCH.

Hij was er faïenceschilder en onder zijn impuls werden er artistieke stukken beschilderd in de geest van het neo-impressionisme.

Na enkele jaren ging hij zelfstandig werken en schakelde hij over op ambachtelijk aardewerk.

Hij beschikte toen over een atelier te Forges bij Chimay, waar hij geglaazuurd aardewerk met engobedecor in warme tinten en in een origineel design produceerde. Hij exposeerde enkele stukken in de salons 1895, 1896 en 1897 van "La Libre Esthétique" : bekers, kannen, kruiken, vazen... Deze stukken zijn gesigneerd A.W.F.

In 1897 vestigde hij zich definitief in Finland. Hij werd daartoe aangezocht door de Zweedse kunstenaar Graaf Louis de Sparre, die in dat jaar een onderneming voor ambachtelijke kunstnijverheid, de Irisfabriek, startte te Borga in Finland.

Doel was de Finse ambachtskunst op een hoger artistiek niveau te tillen. SPARRE was zelf artistiek directeur én bedrijfsleider van IRIS.

FINCH werd afdelingshoofd van de sectie ceramiek en vestigde zich metterwoon te Porvoo. De groots opgevatte fabriek liet FINCH toe een veelomvattende produktie op de markt te brengen : vazen, vruchtenschalen, pralinedo-

zen, theeserviezen, broodmanden, borden, zoutvaatjes, kandelaars, luciferdoosjes, eierdoppen, toiletstellen, kachelovens, tegels...

Het meer artistieke produkt was versierd met typische art-nouveau-arabesken, die naderhand verdwenen voor een meer gestileerd decor. Op de loutere gebruiksvoorwerpen gebruikte FINCH al heel vroeg een soort streepjesornament, naast het voor hem zo typische puntmotief in wit op een achtergrond van diverse kleuren, meestal blauw- en grijswaarden.

Uit de latere IRIS - jaren kent men uitzonderlijk mooie vormen van lampen, kandelaars, vruchtenschalen en bloemenvazen in één kleur : roodbruin, geel of groengrijs.

Het publiek bleek echter niet rijp om die massale produktie van artistiek-hoogstaande gebruiksvoorwerpen te aanvaarden.

Met zijn ceramiekcreaties was FINCH werkelijk een vernieuwer. Omstreeks 1890 had hij ook al korte tijd met Henri VAN DE VELDE samengewerkt in "Bloemenwerf" te Brussel en hij haakte toen reeds in op diens doelstellingen : het scheppen van een leefbare omgeving door middel van eigentijdse meubelen, gebruiksvoorwerpen en kledingstukken, tegen de heersende burger-smaak in.

De IRIS-fabriek moest in 1902 sluiten wegens economische moeilijkheden. FINCH verhuisde naar Helsinki en was er van 1902 af docent ceramiek in de Centrale Vakschool voor Kunstnijverheid. In 1903-05 en 1928-30 stond hij er ook voor de grafiekklas.

In de jaren volgend op het IRIS-avontuur begon hij weer volop te schilderen. Zijn stijl werd lossier, meer gedurfd, maar steeds binnen de lijnen van het post-impressionisme.

Jaarlijks reisde hij naar Engeland waar niet alleen zijn familie, maar ook zijn vrouw en kinderen woonden. Ook bezocht hij Frankrijk, Italië en in 1905 was hij terug te Oostende.

Niettegenstaande zijn verblijf in Finland exposeerde FINCH nog regelmatig in de Belgische Salons.

In 1898 stelde hij tentoon in de nieuwe verkoopsruimte van "Arts and Crafts" in Den Haag.

Daar wellicht leerde de befaamde Nederlandse art- nouveau-ceramist BROUWER zijn werk kennen. BROUWER liet zich in zijn produkten voor de firma Goudewagen in Gouda duidelijk door FINCH's stijl inspireren.

In 1912 hield hij een individuele tentoonstelling van ceramiek en schilderijen in de Galerie Bernheim-Jeune te Paris.

Het belang van FINCH situeert zich niet alleen binnen de Belgische context als notoir vertegenwoordiger van het impressionisme en neo- impressionisme, bovendien lid van "Les XX", maar ook in Finland waar hij beschouwd wordt als de impulsgever van de Finse postimpressionistische - schilderkunst, maar bovendien als dé man van de vernieuwing in de design van vele alledaagse gebruiksvoorwerpen.

Op 7 september 1991 geven de Finse en de Belgische Posterijen simultaan een postzegel-uit gewijd aan deze kunstenaar. Dit gebeuren was meteen de directe aanleiding voor deze "Kunstenaar in de Kijker".

Norbert HOSTYN
Conservator

ALBAN CHAMBON
Architect, binnenhuisarchitect, decorateur

Geboren te Varzy (Fr.; dept. Nièvre; ten N. van Nevers) op 13 juni 1841.
Zoon van Louis Chambon.
Overleden te Brussel in januari 1928.

Tijdens zijn leven genoot Alban CHAMBON Europese roem als ontwerper van casino's, schouwburgen, cafés, in een ver doorgedreven eclectische bouwstijl.

Na zijn overlijden verdween zijn werk uit de belangstellingssfeer, mede door de veranderde smaaknormen, en het slopen van zijn voornaamste realisaties.. Pas sinds ca. 1976 is Alban CHAMBON aan een herontdekking en herwaardering toe; een fenomeen dat kadert binnen de vernieuwde belangstelling voor de architectuur van de voorbije eeuwwisseling, ook deze die niet in de geest van de art-nouveau lag.

Alban CHAMBON ontving een opleiding als beeldhouwer aan de Ecole des Beaux-Arts te Parijs. In 1868 vestigde hij zich te Brussel, waar hij aanvankelijk in dienst van andere architecten werkte en er in de praktijk zich verder bekwaamde. Hij werkte mee aan de decoratie van het Beursgebouw (waar ook Aug. Rodin werkte) en het Justitiepaleis. Alhoewel het aanvankelijk zijn bedoeling was slechts enkele maanden te Brussel te blijven, vestigde hij zich in 1876 als zelfstandige "Sculpteur-ornamentiste" in de Livornostraat.

Zijn persoonlijk architecturaal werk dateert pas van omstreeks 1880.

In 1882-83 tekende hij de plannen voor de Parkschouwburg te Amsterdam. In 1883 ontwierp hij het EDEN-theater te Brussel, en in 1885 het Beurstheater aldaar. Tussen 1885 en 1888 leverde hij plannen voor niet minder dan 5 schouwburggebouwen te Londen : Tivoli, Frascati, Garrick, Gaity en Sloan Square Theatre.

Ook werkte hij er aan restaurants en hotels; dit alles in opdracht van de architecten W. EMDEN en C.J. PHILIPPS.

Tussen 1894 en 1900 was hij nauw betrokken bij de aanleg van Westende-Bad, waar hij villas bouwde voor rekening van senator Edouard OTLET, een ondernemer die in 1887 duinen op het grondgebied van Middelkerke en Westende had opgekocht, en het aanvankelijk echter enkel als jachtterrein gebruikte.

Pas later rijpte de idee er een exclusief vakantieoord van te maken en het was OTLET zelf die de nieuwbouw in deze ontluikende badplaats grotendeels prefinancierde. Deze villas waren heel karakteristieke kustvillas die in vele toeristische folders als bezichtswaardigheden geroemd werden.

De eerste Alban CHAMBON-villas waren in 1896 woonklaar en in 1898 werd het "Westend Hotel", ook naar plannen van Alban CHAMBON, geopend. De samenwerking OTLET-CHAMBON sprong echter af en het was Octave VAN RYSELBERGHE die de nieuwe architecturale medewerker van OTLET werd.

Via "La Westendaise", deze Westendse onderneming, kreeg Alban CHAMBON opdracht voor de bouw van een café-dancing in de Oostendse Van Iseghemlaan: "La Terrasse", een rijk ingerichte gelegenheid met mini-golfinfrastructuur op het platte dak.

Te Oostende zou Alban CHAMBON ook zijn meest grandioze gebouwen verwezenlijken : het Stadsbestuur belastte hem met de grootse renovatiewerken van het Kursaal. Dit gebeurde tussen 1889 en 1905 in diverse bouwfases, tussen de toeristische periodes door.

Het werd een rijkelijk gebouw, waarin dure steensoorten, ceramiek, brons, diverse Europese en exotische stijlen op een gelukkige wijze met elkaar gecombineerd werden. Het werd een feeërieke ruimte : een feestelijk kader voor muziek, dans en gokken. Dit unieke, wereldberoemde bouwwerk dat een 1001-nacht sfeer uitstraalde, werd tijdens W.O. II door de bezetter vernield.

Nog voor Oostende ontwierp hij de Stadsschouwburg (1903-1904) aan de Van Iseghemlaan en de Graaf De Smet de Naeyerbruggen (1904-1905), bekroond met beeldhouwwerk van Julien DILLENS en versierd met bronzen reliëfs van Karel DE KESEL.

Verder een reeks paviljoentjes waarin de toegangen tot het rioleringsstelsel van de stad waren ondergebracht.

Van zijn urbanisatieplannen voor de wijk rond de Oostendse Handelsdokken ("Entrée de la Ville d'Ostende"; 1909) kwam echter niets in huis.

Een goede vriend van CHAMBON te Oostende was stadsarchitect Auguste VERRAERT die in de IJzerstraat 20 woonde. De gelijkvloerse woonplaatsen van het huis waren door CHAMBON ingericht met schitterende houten lambrizeringen (verdwenen; huis bestaat nog).

Voor Brussel maakte hij in 1899 een project voor heraanleg van de buurt van de Congreskolom en het Troonplein. In 1909 tekende hij projecten voor de heraanleg van de Hofberg te Brussel.

Al deze projecten kaderden in de urbanisatiepolitiek van Leopold II in verband met de hoofdstad.

Voor de vorst voerde hij in 1896-98 transformaties uit aan het Kasteel te Ardenne, bedoeld als een hotel van ultieme luxe, tevens een Waals pendant voor het Oostends Kursaal (verwoest tijdens W.O.I), en in het Park te Laken.

Andere Alban CHAMBON-realisaties te Brussel waren: de Salons van het Hotel Métropole op het De Brouckèreplein (1893-94), het Pôle-Nord-theater (herbouw na de brand van 1888), het Hôtel-Café "Opéra" hoek Prinsenlaan/Leopoldstraat (1902).

Plannen voor een portiek aansluitend bij het Paleis voor Schone Kunsten (het actuele Museum voor Oude Kunst) te Brussel (1909) werden niet uitgevoerd.

Voor de ASLK verbouwde en vergrootte hij in 1910-1917 de directiegebouwen aan de Wolvengracht.

Alban CHAMBON ontwierp de plannen voor het Casino en de Feestzaal te Spa en voor een privéschouwburg nabij Parijs, in opdracht van de Franse autofabrikant MORS.

Voor de Joegoslavische hoofdstad Belgrado tekende hij heel wat urbanisatorische projecten die echter niet uitgevoerd werden.

Zijn laatste grootse opdrachten waren het Kasteel van Roumont te Libramont in de Ardennen (1911-1919) en de Stadsschouwburg te Leuven (1928).

Alban CHAMBON had de naam een zeer plichtsbewust man te zijn, bij wie kwaliteit primeerde op geldelijke belangen.

Constant lag deze perfectionist met aannemers overhoop, liepen zijn werven vertraging op. Daarom werkte hij bij voorkeur met eigen familiale bedrijven, waar hij de vorderingen van de te leveren decoratieve elementen beter kon controleren. Met Gaston en Fernand CHAMBON leidde hij een groot beeldhouwers-, stukadoors- en decoratieatelier in de Livornostraat. Dit vanaf 1880.

De kantoren en ateliers van Alban CHAMBON stelden op hun hoogtepunt zo'n 200 mensen te werk. Er was een eigen gieterij, eigen ateliers voor beeldhouwwerk, voor decoratieve onderdelen; alles werd zorgvuldig, tot in de kleinste details uitgetekend, op schaal vervaardigd, uitgetest. Alban CHAMBON gebruikte de bouwkundige spitstechnologie van toen: metaalstructuren, veel gebruik van glazen wanden. Het constructieve element werd verstevigd met baksteen, bekleed met ceramiek (grès cérame) (en)(of) geëmailleerde baksteen die vaak heel speciale vormen had.

De decoratie van zijn gebouwen was kostbaar, druk en overladen. Er werd veel gebruik gemaakt van repetitieve siermotieven, geput uit de meest uiteenlopende stijlen en culturen, tot een nieuw gekunsteld-eklectisch geheel samengebracht, soms ook met een subtiële art-nouveau inbreng. Alban CHAMBON zocht bewust het optische effect, gebruikte veel spiegelglas, wendde electriciteit aan, schreef rijke materialen voor; zeldzame marmers, brandglasramen, opvallende kroonluchters.

Voor de decoratie deed hij beroep op zowel de ceramiekfabriek DOULTON uit Groot-Brittannië de ceramiekfabriek BAUDOUX (later GALLAIX) te Hasselt, de beroemde ateliers GALLE in Frankrijk, de meubelfabrieken THONET in Oostenrijk, de beeldhouwers DE KESEL en DILLENS, schilders als Privat LIVEMONT.

Vanaf 1910 boude hij voor zijn gezin een woning in de Washingtonstraat te Brussel. Het moest het summum worden van zijn kunnen. Door de vele andere opdrachten werd het echter nooit voltooid.

Zoon Alfred (Brussel 1884-1973) zette het bedrijf van zijn vader verder. Hij ontpopte zich in de jaren '40 en '50 als een actueel architect, Van hem is ondermeer de moderne gevel van de A.S.L.K aan de Wolvengracht.

De andere zonen Gaston (°1874) en Fernand (°1876) stichtten in 1902 een "Société Industrielle de Décoration tant extérieure qu'intérieure". Zij leefden en werkten toen in onmin met vader Alban.

Alban CHAMBON was werkelijk de evenknie maar antipode van de Belgische en buitenlandse art-nouveauarchitecten van zijn tijd: HORTA, HANKAR, HOBE, SAINTENOY, VAN DE VELDE, GUIMARD... Hij sluit eerder aan bij de laat-eklectische bouwmeesters waarvan we in het Edwardiaanse Engeland tal van schitterende voorbeelden vinden.

N. HOSTY

KUNSTSCHILDER - GRAFICUS VITAL KEULLER Afkomst - Familiale gegevens
--

Geboren te Lille (Fr.) op 27 april 1866 als zoon van Hendrik-Frans (°Neerlinter, 1841) en Irma-Maria VAN ORSHOVEN (°Heverlee, 1843).

Vital KEULLER was de oudste van zeven kinderen.
 Volgden na hem : Augusta (°Leuven, 1868), Aimé (°Sint Joost-ten-Node, 1870), Leo, Camilla, Fernand en Maria-Helena (allen te Sint Pieters-Jette, resp. 1872, 1877, 1879 en 1883).

Huwt op 13 mei 1898 met Alice - Renée - Thérèse MERTENS (°Schaarbeek, 13 juni 1876 - + Tienen, 16 juli 1932). Kinderen : Renée (°1899), Nelly (°1901), Lucie (°1904) en Madeleine (°1917).

Tweede huwelijk op 1 feb. 1936 met Maria-Adrienne Françoise SOETEMANS (°Antwerpen, 7 febr. 1896 - Schaarbeek, 22 jan. 1944). Overleden te Schaarbeek op 30 juni 1945.

Vader KEULLER was decoratieschilder (oa. marmerimitatie), tekenaar en ook wat kunstschilder.

Hij gaf zijn zoon de eerste opleiding. Het gezin woonde, zoals uit de geboorteplaatsen van de kinderen blijkt snel naeen op diverse ver uiteenliggende plaatsen, maar vestigde zich in 1891 definitief te Hamme.

OPLEIDING - DEBUUT

Vital KEULLER ontving zijn artistieke opleiding aan de Kon. Academie voor Schone Kunsten te Brussel (1884-1888) en aan de School voor Decoratieve kunst aldaar (1886-1888). Aan de Academie had hij PORTAELS en STALLAERT als voornaamste leraars.

In beide instellingen haalde hij meer dan middelmatige resultaten. Aan de Academie won hij in 1898 een Grote Prijs.

Omstreeks die tijd schilderde hij "De dood van een jonge christene", aangekocht door de Regering voor de kerk van Hamme op de Durme.

De overlevering wil dat dit werk zijn (niet bekroonde) inzending was voor de Godecharles-Prijs.

Tijdens zijn studietijd te Brussel had hij een atelier aan het H. Kruisplein te Elsene, op een ander tijdstip in de Pastoriestraat te Brussel.

Eén van zijn eerste opgemerkte realisaties was zijn affiche voor de Brusselse Kermis van 1890 (uitgevoerd door de lithografische drukkerij GOOSSENS).

In 1891 schilderde hij in opdracht van de Gravin van Vlaanderen een portret van Prins Boudewijn op zijn sterfbed (eertijds Brussel, Legermuseum). Deze droeve opdracht vestigde wel Vital KEULLER's naam als portretschilder, een lucratief genre dat hij zijn hele leven lang intens zou beoefenen.

Anno 1897 werd Vital KEULLER door het Brusselse Stadsbestuur belast met de feestdecoratie van het Stadhuis, de Grote Markt en de aanpalende straten, nav. de Wereldtentoonstelling, het Congolees Feest, en de uitwerking van de daarbij horende praalstoet "Geschiedenis van Congo".

Ook voor andere gelegenheden in het Brusselse was hij in de jaren een veel gevraagd feestdecorateur. In 1899 verzorgde hij voor de Stad Dendermonde de uitwerking van de "Scheldefeesten" met praalstoet, nav. de ingebruikname van de nieuwe Scheldebrug en -kaaien.

Ook ontwierp hij toen heel wat gelegenheidsdrukwerk : affiches, diploma's, programma's... Het hoofdaccent lag echter op het portretschilderen en op het schilderen van decoratieve figuurschilderingen met allegorische of mythologische inslag, op maat voor rijke woonkamers gemaakt. Zo vervaardigde hij een reeks panelen rond het thema "Het menselijk leven" in opdracht van Herbert LLOYD van de "Daily Chronicle" te Londen.

Tijdens of na reizen naar Oostende, Normandië, Bretagne, de Ardennen.... ontstonden inmiddels tal van olies, houtskolen, pastels en aquarellen met landschaps- en marinemotieven.

NAAR OOSTENDE

In 1903 verhuisde Vital KEULLER metterwoon naar Oostende, Gentstraat, 10. Hij was ook daar een veelgevraagd portrettist van de burgerij. Via tal van individuele tentoonstellingen in het Kursaal of in de halls van luie-hotels voerde hij zijn promotie. Elke expo omvatte in regel een variatie van zijn kunnen : marines, bosgezichten, figuren (vissers, boeren...) portretten en genretaferelen (bv. "Salomé", "Solitude"...). In dat verband toch enkele anekdotes : tijdens deze exposities kochten de Koningin-moeder van Italië, Margareta van Savoye, en de beroemde tenor Caruso werk van hem aan. Sir Alfred Jones, eigenaar van de scheepvaartlijn "Elder & Dempster" uit Liverpool, kocht een gehele tentoonstelling (23 nummers) op in het Hôtel Continental.

Te Oostende was Vital KEULLER in 1908 medestichter van de "Cercle Artistique d'Ostende", samen met ondermeer L. ROYON, J. en O. DE CLERCK, O. HALLE ea.

Hij nam deel aan alle groepstentoonstellingen die de vereniging tot aan W.O.I. inrichtte.

Dit leventje van schilderen, succesvol exposeren en verkopen, muziek - hij was een hartstochtelijk musicus van ernstige muziek- en gezinsleven kabbelde rustig en ongestoord voort tot aan het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog.

1914. BIJ HET UITBREKEN VAN DE EERSTE WERELDOORLOG...

...vluchtte Vital KEULLER met zijn gezin naar Engeland. Al die tijd verbleef hij te Londen, 12, Thurlow Park Road, W. Dulwich, Het lijkt ernaar dat hij er volledig los stond van de initiatieven qua tentoonstellingen van Belgische kunstenaars "in Engelse ballingschap" tijdens deze jaren, ingericht door de omvangrijke kunstenaars-"kolonie" die er verbleef (DELVILLE, DE CLERCK, CLAUS, PERMEKE...)

In die oorlogsjaren profileerde hij zich des te meer als portrettist, nu in opdracht van hoge Britse kringen : adel, politici, industriëlen... Zo'n 140 realisaties in totaal! Daarnaast heel wat landschappen met Engelse motieven.

EVEN TE OOSTENDE TERUG

Na de oorlog keerde hij naar Oostende terug. Uit die tijd dateert het portret van de destijds razend populaire vliegenier Jan OLIESLAGERS. Voor de vliegmeetings van OLIESLAGERS tekende hij ook de affiche.

SINT-MARIABURG

In maart/april 1920 verliet hij de stad, en vestigde zich in de villa "Berkenhof" te Sint-Mariaburg/Ekeren in het Antwerpse. Wat zijn beweegredenen waren, weten we niet; maar een feit is dat Oostende haar internationaal mondain karakter van voor de oorlog kwijt was.

Onverminderde produktiviteit en een merkwaardig aanpassingsvermogen aan zijn nieuw milieu bleken nu ook weer Vital KEULLER's sterkste zijde : de Kempen, de pittoreske hoekjes van het oude Antwerpen duiken nu op in zijn werk, naast uiteraard zijn andere succesnummers : de Noordzee, de Ardennen, Hoge Venen en -uiteraard- de onaflatende stroom portretten op bestelling.

In maart-april 1922 hield hij een eerste individuele tentoonstelling in de Antwerpse Stadsfeestzaal op de Meir. Opnieuw kwamen al zijn disciplines aan bod.

De tentoonstellingen volgden elkaar in vlot tempo op : Antwerpen, Luik, Verviers, Brussel, Oostende, Bouillon, Knokke, Ching, Leuven, Tienen...

LEVENSHERFST

De kentering kwam voor Vital KEULLER - net zoals voor velen met de crisis van de jaren '30 - terwijl het publiek dat zijn genre schilderkunst apprecieerde ook stilaan verminderde. Bovendien overleed zijn eerste vrouw na een aanrijding te Tienen in 1932.

Van nadien vermelden we speciaal :

- "La Roche Fatale" : de rotspartij te Marche-les-Dames waar Koning Albert in 1934 verongelukte (meerdere geschilderde versies en een ets)
- gezichten op "Oud-België" op de Wereldtentoonstelling 1935 te Brussel
- "Le pré tragique à Kussnacht" : de plaats waar Koningin Astrid in 1935 verongelukte.

Kort na zijn tweede huwelijk in 1936 verhuisde Vital KEULLER naar Schaarbeek, P.J. Clayssstraat, 14. Daar volgde hij zijn gewone indelingen verder tot in 1942, binnenlandse reizen inclusief.

Vanaf 1943 begon hij ernstig te sukkelen met de gezondheid en kwam zijn produktie geleidelijk tot een stilstand.

KEULLER'S KUNST

De kunst van Vital KEULLER was realistisch. De werkelijkheidszin stond bij hem boven alles, zowel in zijn portretten als in zijn landschappen.

Zijn superieure klassieke technische bagage bracht hem feilloos naar de gewenste effecten. Dit gegeven, zijn zin voor detail en het pittoreske, zijn liefvallig kleurenpalet, maakten van Vital KEULLER een typische en waardevolle vertegenwoordiger van de late uitlopers van de realistische kunst in ons land; dit op een moment dat het genre - wanneer we de grote kunsthistorische lijnen bekijken - eigenlijk totaal voorbijgestreefd was.

Zijn kunst kwam echter duidelijk tegemoet aan de smaak van vele burgers die net als Vital KEULLER zelf een afschuw hadden van het modernisme. Dit verklaart ook meteen Vital KEULLER's commercieel succes : Vital KEULLER was een kunstenaar die enkel en alleen van zijn penseel kon leven in, een zekere welstand bovendien. Bovendien slaagde hij er wonderwel in het nuttige aan het aangename te paren : hij nam verlof in een interessante toeristische stad of streek en exposeerde er tegelijk in een lokale galerij.

KEULLER MUSICUS

Vital KEULLER was een fanatiek musicus met orgel als hoofdinstrument. Zijn compositie "Gavotte Renellycette" (allusie op de namen van zijn drie dochters) ging op 9 sept. 1903 in première tijdens de Middagconcerten van het Oostends Kursaal, en bleef nadien een repertoriumnummer op de Oostendse beiaard.

Ook zijn dochters waren erg muzikaal : hij vereeuwigde ze in het stemmige doek "Pianotrio" (geveild in het Paleis voor Schone Kunsten te Brussel in 1991).

Musea, openbare verzamelingen :

Antwerpen, Militair Gasthuis
 Antwerpen, Museum Vleeshuis (Portret van Olieslagers)
 Brussel, Stadsarchief (Fonds Feesten en Ceremonies)
 Brussel, Museum van het Leger en de Krijgsgeschiedenis
 Brussel, Mundaneum
 Verz. Belgische Staat (Huisjes te Ching)
 Cadorna (It.), Gemeentel. Verz.
 Hamme, Parochiekerk
 Oostende, Stedelijke Musea
 Oostende, Heemkring De Plate
 Paris, Musée de l'Affiche
 Brussel, Kon. Verz. (Zonnige weg in de Ardennen; in 1931 aangekocht door Koningin Elisabeth/Küssnacht; gift van de kunstenaar).

Norbert HOSTYN

Conservator Stedelijke Musea Oostende.

ALFRED-WILLIAM FINCH ; FAMILIEKUNDIGE GEGEVENS
--

Geboren te Sint-Joost-ten-Node/Brussel op 28 november 1854 als zoon van James Lindsay FINCH (°Brussel 1830 - +Illford/Essex 1898) en Emma HOLACH-PARKER (°London 1831)

De families FINCH en HOLACH-PARKER waren beide van joodse afkomst : groot.vader Nathaniël FINCH was uit Exeter naar het vasteland gekomen waar hij in dienst van de posterijen (internationale postbedeling) werkte te Brussel en Oostende.

Emma HOLACH van haar kant verbleef sedert haar prille jeugd te Oostende. Oostende telde in de late 18de en de 19de eeuw een belangrijke Engelse kolonie.

Willy FINCH had broers en zusters : August Charles (°1856) Joseph (°1860), Alice (°1862) en Bertha (°1865).

Hij huwde in 1885 met Catharine-Elisa PELLING (°London 1860) en had bij haar drie kinderen : Dorothy, Edward en Evelyn.
Overleden te Helsinki (Finland) op 28 april 1930.

Voor dat ze te Oostende kwamen wonen waren de ouders FINCH te Brussel reeds in de horecasector bedrijvig.

In 1865 kwamen ze naar Oostende om er de "Cercle du Phare" op de Zeedijk uit te baten. Ongetwijfeld moet de jonge FINCH reeds daar met tal van kunstenaars hebben kennis gemaakt. Met Louis ARTAN DE SAINT MARTIN bijvoorbeeld, die er vaak logeerde, of met de Britse kunstenaar Leslie THOMSON, een andere habitué van de "Cercle".

Na het slopen van de "Cercle", eind 1877, met het oog op de verbreding en verfraaiing van de Zeedijk, exploiteerde vader FINCH nog een tijdlang het nieuwgebouwde "Hôtel du Phare" in de buurt van de oude vuurtoren. Men had er een schitterend gezicht op de zee en de havengeul, door Willy FINCH, Louis ARTAN en James ENSOR in beeld gebracht. Begin 1881 werd hij echter failliet verklaard.

De familie woonde daarna nog korte tijd in de Dorpsstraat te Mariakerke, in de toen nog idyllische omgeving van het kerkje O.L.V. ter Duinen. Het ziet er echter naar uit dat ze gauw naar Engeland zijn verhuisd. Met uitzondering van Willy FINCH echter.

Deze werkte immers sedert zijn zestiende jaar als postbediende te Oostende. In zijn vrije tijd was hij een verwoed zeiler en roeier. De passie voor de zee was trouwens een karaktertrek van FINCH die in zijn testament zelfs bepaalde dat zijn asse in de Noordzee moest worden verstrooid. Als jongeman ondernam hij ook tal van korte reizen naar Nederland, Engeland en Frankrijk.

Hoogstwaarschijnlijk ontving FINCH zijn vroegste artistieke opleiding aan de Oostendse Tekenschool olv. Michel VAN CUYCK en diens medewerkers. Zijn hogere kunststudies aan de Kon. Academie voor Schone Kunsten te Brussel waren van korte duur: het schooljaar 1878-1879. Bovendien begon hij ze eerder laat : hij was reeds 24! Financiële redenen zouden aan de basis van beide -laattijdigheid én korte duur- gelegen hebben. Studiegenoot aan de Brusselse Academie was ENSOR, die hij ongetwijfeld reeds van voordien kende, maar met wie het dan pas tot hechte vriendschaps-